

Prof. dr inż. Jerzy Osowski

Jerzy Osowski urodził się w Warszawie (23 października 1927 r.), uczył się i dorastał w Drohobyczu i we Lwowie, maturę uzyskał w 1946 roku w Miejskim Liceum Męskim im. J. Piłsudskiego w Łodzi. Studia rozpoczął na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, ukończył na wyodrębnionym z niego Wydziale Łączności w roku 1951. Siedem lat później obronił na forum Rady Wydziału rozprawę z zakresu radiotechniki i otrzymał stopień kandydata nauk technicznych (zrównany później ze stopniem doktora); promotorem był profesor Stanisław Ryzko. W roku 1959 dr

Osiowski został docentem, w roku 1967 otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, w roku 1978 – tytuł profesora zwyczajnego.

Pracę w Politechnice Warszawskiej rozpoczął Jerzy Osowski już w roku 1948 jako zastępca asystenta w Katedrze Matematyki Stosowanej, kierowanej wówczas przez profesora Witolda Pogorzelskiego; w latach 1952 – 1963, równoległe do zatrudnienia w Politechnice, pracował w Instytucie Matematycznym PAN i Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN. W roku 1963 docent Osowski wszedł do zespołu nowoutworzonej na Wydziale Łączności Katedry Elektrotechniki Teoretycznej, po likwidacji katedr znalazł się w Instytucie Podstaw Elektroniki; był to już wówczas Wydział Elektroniki.

Zainteresowania naukowe Osowskiego po doktoracie koncentrowały się najpierw wokół zastosowań nowoczesnych metod matematycznych w teorii obwodów elektrycznych. W nurcie tym powstała 600-stronicowa monografia „Zarys rachunku operatorowego: teoria i zastosowania w elektrotechnice” (WNT 1965, 1972, 1981).

Od początku lat siedemdziesiątych, wraz z kierowanym przez siebie zespołem naukowym, Osowski pracował nad aktualną wówczas problematyką filtrów aktywnych RC. Liczne publikacje stworzyły podstawy do podjęcia w latach 1975–1979, kierowanego przez J. Osowskiego, polsko-amerykańskiego programu badawczego pt. Circuit Theory and Active RC Filters (finansowanego przez NSF i Fundusz im. M. Skłodowskiej-Curie). Program ten przyczynił się do powstania wielu publikacji i referatów krajowych i zagranicznych. Równoległe, wspólnie z profesorem Tadeuszem Morawskim, stworzył Osowski teorię ukła-

dów quasi-odwracalnych i Q-odwracalnych, opublikowaną w r. 1979 i przedstawioną na kilku konferencjach międzynarodowych, w tym na specjalnie zorganizowanym seminarium w University of California w Berkeley. W latach osiemdziesiątych główny nurt działalności naukowej J. Osiowskiego dotyczył metod kompensacji nieidealności elementów aktywnych, takich jak wzmacniacze operacyjne. Wspólnie z Aleksandrem Urbasiem została stworzona teoria wzmacniaczy aktywnie skompensowanych (Composite Operational Amplifiers), natomiast wspólnie z Janem Mulawką opracował Osiowski teorię tzw. grafów bimodalnych i podjął prace nad filtrami z przełączanymi pojemnościami. Ponownie z A. Urbasiem zajmował się profesor Osiowski następną generacją filtrów (tzw. filtry MOS z czasem ciągłym).

Profesor Jerzy Osiowski był od roku 1972 członkiem Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN. Brał udział w organizacji Krajowych Konferencji Teorii Obwodów i Układów Elektronicznych, w latach 1977–1990 był przewodniczącym Komitetu Naukowego tych konferencji. W ramach współpracy naukowej z Politechniką w Pradze, a później również z Politechniką Budapesztańską, był jednym z organizatorów serii polsko-czeskich, a następnie polsko-czesko-węgierskich seminariów roboczych, które odbywały się pod nazwą Workshops on Circuit Theory and Applications. Ponadto Jerzy Osiowski był przez wiele lat członkiem komitetu naukowego konferencji z cyklu ECCTD (European Conference on Circuit Theory and Design), w roku 1980 był przewodniczącym takiej konferencji w Warszawie.

Jerzy Osiowski był doświadczonym i utalentowanym dydaktykiem, został m.in. wyróżniony przez studentów „złotą kredą”. Uczestniczył w gruntownej przebudowie programów i sposobów nauczania teorii obwodów i elektrotechniki teoretycznej na swoim wydziale. Plonem i podsumowaniem tej działalności stał się napisany wspólnie z Jerzym Szabatinem trzypięciotomowy, liczący łącznie ok. 1400 stron, podręcznik akademicki „Podstawy teorii obwodów” (WNT 1992-1995). Postronny recenzent nazwał tę książkę „arcydziełem wykładu teorii obwodów”.

W roku 1970 profesor Osiowski został dyrektorem wspomnianego wyżej Instytutu Podstaw Elektroniki PW. W latach 1963-1967 był prodziekanem, w roku 1978 mianowano go dziekanem Wydziału Elektroniki na kadencję 1978 – 1981; potem, już w drodze wyborów, został dziekanem na lata 1981-1984. Był to okres szczególnie trudny, obejmujący strajki studenckie, wprowadzenie stanu wojennego i zamknięcie uczelni, powolny i obfitujący w dramatyczne momenty powrót do względnej równowagi. Okazał się w tym czasie Jerzy Osiowski dziekanem znakomitym, rozważnym i otwartym na każdy dialog, ale i strzegącym wartości dla uczelni podstawowych. Autor tego wspomnienia z wdzięcznością wspomina

współpracę dziekana Osiewskiego z ówczesnym rektorem, jego gotowość do pomocy, mądre słowa i działania.

W roku 1991 profesor Osiewski został członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, w roku 1993 Rada wybrała go na przewodniczącego. Było to świadectwem uznania dla jego doświadczenia, kompetencji, rzetelności i cech charakteru; przyczynił się do wypracowania stylu działania i pozycji tego gremium w życiu publicznym.

Jerzy Osiewski przeszedł na emeryturę w roku 1998, po pół wieku ścisłego związku i utożsamiania się z Politechniką Warszawską. Nic też dziwnego, że w różnych formach pozostawał z nią nadal w częstym i bliskim kontakcie. Pracował jeszcze w Instytucie Problemów Współczesnej Cywilizacji oraz w Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej i Zarządzania.

Spośród wyróżnień naukowych profesora Osiewskiego podkreślić trzeba powołanie na członka zwyczajnego Towarzystwa Naukowego Warszawskiego zaraz po jego reaktywowaniu, w roku 1982, oraz nadanie doktoratu honoris causa przez Politechnikę Łódzką w roku 1995. Było też wiele innych dowodów wysokiej oceny i uznania, wśród nich prestiżowa nagroda naukowa Siemens „za utworzenie szkoły naukowej i wybitne osiągnięcia w kształceniu akademickim”, otrzymana w roku 1996.

W roku 1993 nadano Jerzemu Osiewskiemu Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, w roku 1999 – krótko przedtem ustanowiony – Medal Politechniki Warszawskiej. W wygłoszonej wówczas laudacji powiedziano m.in. „historia życia i działania profesora Jerzego Osiewskiego wraz z jego walorami osobistymi powodują, że można o nim mówić jako o osobie zaufania publicznego; jest to bowiem ktoś, do kogo wielu zwraca się o radę w różnych trudnych sprawach”.

W ostatnich dziesięciu latach był profesor Osiewski delegatem Politechniki Warszawskiej do Rady Naukowej Kasy im. Józefa Mianowskiego, nie opuścił ani jednego z jej posiedzeń.

Jerzy Osiewski zmarł 3 września 2013 roku w Warszawie. Żona Anna z Dubrowskich odeszła rok wcześniej, pozostawił dwóch synów i dwoje wnuków.

(-) Władysław Findeisen

wrzesień 2013 r.